

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.03.2022. – 11.03.2022.

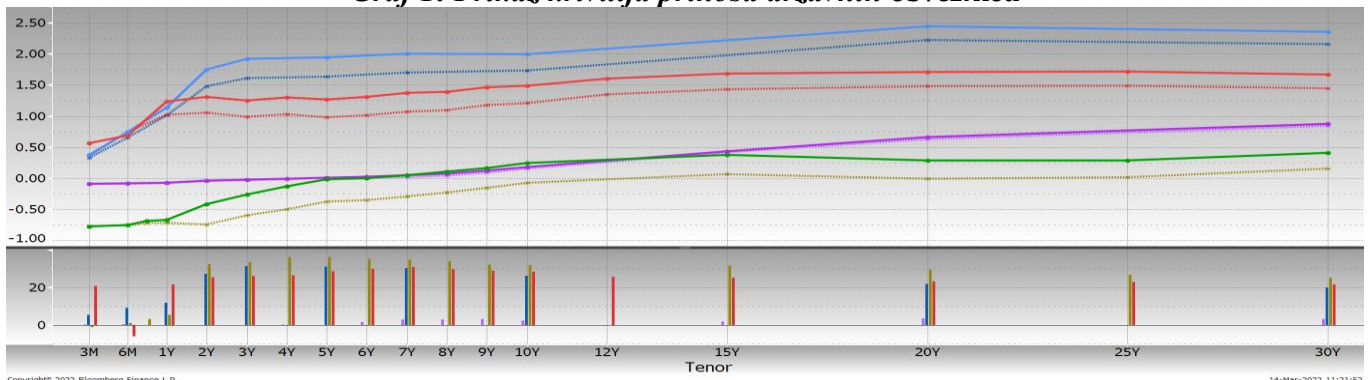
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	4.3.22	-	11.3.22		4.3.22	-	11.3.22		4.3.22	-	11.3.22		4.3.22	-	11.3.22	
2 godine	-0,73	-	-0,41	↗	1,48	-	1,75	↗	1,06	-	1,32	↗	-0,03	-	-0,03	→
5 godina	-0,37	-	-0,01	↗	1,64	-	1,95	↗	0,98	-	1,27	↗	0,02	-	0,02	→
10 godina	-0,07	-	0,25	↗	1,73	-	1,99	↗	1,21	-	1,49	↗	0,16	-	0,19	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	4.3.22	-	11.3.22	
3 mjeseca	-0,733	-	-0,735	↘
6 mjeseci	-0,761	-	-0,750	↗
1 godina	-0,693	-	-0,651	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasti) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.03.2022. godine (pune linije) i 04.03.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su tijekom prošlog tjedna zabilježili značajnu korekciju prinosa naviše. Prinosi njemačkih obveznica su na tjednoj razini povećani između 32 i 36 baznih bodova, dok su prinosi italijanskih obveznica povećani od 27 do 31 bazni bod. Prinosi obveznica eurozone su svakodnevno, s izuzetkom petka, bilježili rast, a dodatni poticaj rastu prinosa se dogodio nakon sjednice ECB koja je održana u četvrtak. ECB je u skladu sa očekivanjima zadržala sve glavne kamatne stope nepromijenjenim. Možda najbitniji dio priopćenja na pratećoj pres-konferenciji je bio da **postoji mogućnost bržeg povlačenja kupovina obveznica, što je na tržištu prihvaćeno kao „optimistično“**. Kupovine obveznica u okviru PEPP programa će biti obustavljene na kraju tekućeg mjeseca, dok će se kupovine nastaviti obavljati putem redovnog APP programa, uz smanjene mjesečne iznose od 40 milijardi EUR u travnju, 30 milijardi EUR u svibnju te 20 milijardi EUR u lipnju. ECB je izmijenila smjernice o budućim kretanjima kamatnih stopa koje sada glase: „bilo kakvo prilagođavanje glavnih kamatnih stopa ECB će se dogoditi nekada nakon obustave APP programa, te će biti postupno“. ECB je objavila nove ekonomske prognoze prema kojima je, u usporedbi sa prethodnim prognozama, za ovu godinu očigledna korekcija stope inflacije u eurozoni naviše, uz istodobni pad očekivanja rasta GDP-a. Usprkos tome, ECB je ostala pri stavu da bi inflacija trebalo da se vrati ka ciljanoj razini do 2024. godine.

Prognoze ECB za eurozonu

	2022.	2023.	2024.
GDP	3,7% (ranije 4,2%)	2,8% (ranije 2,9%)	1,6% (nepromijenjeno)
Stopa inflacije	5,1% (ranije 3,2%)	2,1% (ranije 1,8%)	1,9% (ranije 1,8%)

Nakon održane sjednice ECB član UV De Gaulhau je izjavio da je ECB razbila „automatsku vezu“ između povlačenja stimulansa i povećanja kamatnih stopa, što znači da sada može proći bilo koje vremensko razdoblje koje zvaničnici ECB budu smatrali potrebnim prije povećanja rekordno niskih kamatnih stopa. On je dodao da tržišta nisu dovoljno shvatila promjene koje su najavljene u četvrtak, te da su se investitori više fokusirali na plan ubrzanja obustavljanja neto kupovina obveznica. Sličnu izjavu dao je i njegov kolega Rehn, prema čijem mišljenju nema promjene vezano za pitanje ranijeg ili kasnijeg povećanja kamatnih stopa.

Usprkos dodatnim sankcijama SAD i Velike Britanije na zabranu uvoza nafte i prirodnog plina iz Rusije, članice EU nisu bile spremne da se tome priključuje, a posebno je protiv bila Njemačka.

Prošlog tjedna je objavljena vijest da EU radi na planu zajedničke emisije obveznica, najvjerojatnije velikog obujma, kako bi se financirala potreba za energijom i potrošnja odbrane, a koja je potaknuta aktualnim događanjima na relaciji Rusija – Ukrajina. Istodobno, iz Rusije je upozoreno da je moguće smanjenje isporuke prirodnog plina ovoj regiji, kao odgovor na uvedene sankcije.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ OŽUJAK	5,3	-7,0	16,6
2.	GDP – EZ (tromjesečno) final. IV tromjesečje	0,3%	0,3%	2,3%
3.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) final. IV tromjesečje	0,5%	0,5%	1,0%
4.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno) IV tromjesečje	9,0%	9,1%	9,1%
5.	Ukupno zaposleni – Francuska (tromjesečno) IV tromjesečje	0,4%	0,4%	0,5%
6.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G) JAN	5,8%	7,3%	5,9%
7.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) JAN	-1,7%	1,8%	-2,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G) JAN	2,7%	1,7%	1,3%
9.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) JAN	3,2%	-2,6%	4,8%
10.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G) JAN	-	-19,6%	-8,5%
11.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G) JAN	-	4,5%	12,1%
12.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) JAN	-	13,9%	8,0%
13.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G) JAN	-	26,7%	27,0%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G) JAN	-	7,9%	13,3%
15.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) JAN	9,5%	10,3%	0,8%
16.	Maloprodaja – Italija (G/G) JAN	-	8,4%	9,8%
17.	Stopa inflacije – Njemačka (final.) FEB	5,5%	5,5%	5,1%
18.	Stopa inflacije – Španjolska (final.) FEB	7,5%	7,6%	6,2%
19.	Stopa inflacije – Nizozemska FEB	-	7,3%	7,6%
20.	Stopa inflacije – Irska FEB	-	5,7%	5,0%

SAD

Prinosi na američke obveznice su zabilježili rast između 26 i 31 bazni bod tijekom proteklog tjedna. Na optimizam na financijskom tržištu SAD utjecale su vijesti o najavljenim ponovnim pregovorima ministara inozemnih poslova Ukrajine i Rusije, koji su održani u Turskoj, a koji su rezultirali neuspjehom u konačnici. Također, optimizam je potaknut i izjavom bliskog suradnika predsjednika Ukrajine, koji je istaknuo da je ta zemlja otvorena za raspravu o zahtjevima Rusije vezanim za neutralnost, ali da Ukrajina neće predati nijedan pedalj svoje teritorije. Istodobno, predsjednik Zelenski je pozvao predsjednika Putina na dijalog, ističući da je spreman odustati od članstva u NATO-u, uz pregovore oko spornih teritorija te naglasio da Ukrajina nikada neće biti spremna kapitulirati. Reuters je izvijestio da su ukrajinski i ruski zvaničnici postigli značajan napredak u online pregovorima koji su se vodili tijekom vikenda, ukazujući na to da bi za nekoliko dana mogli biti vidljivi pozitivni rezultati. S druge strane, predsjednik Biden je

izjavio da će SAD blokirati uvoz nafte, plina i uglja iz Rusije, kao dio globalnih sankcija upućenih toj zemlji zbog invazije na Ukrajinu.

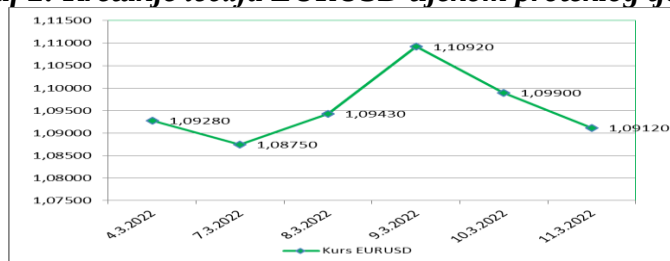
Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za ožujak, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija SAD u tekućoj godini zabilježiti ekspanziju po stopi od 3,6%, dok se za 2023. i 2024. godinu prognoziraju stope od 2,3% i 2,1%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je povećana na 6,1% sa prethodno prognoziranih 5,0%, dok je za narednu godinu blago povećana na 2,6% sa prethodnih 2,5%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će FOMC povećati trenutnu referentnu kamatnu stopu za 25 baznih bodova na 0,50% na sjednici koja se održava 15. i 16. ožujka, dok vjerojatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 20%

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	VELJAČA	7,9%	7,9%	7,5%
2.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD)	SIJEČANJ	-87,3	-89,7	-82,0
3.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	4. OŽUJKA	-	8,5%	-0,7%
4.	Bilanca proračuna (u mlrd USD)	VELJAČA	-214,0	-216,6	-310,9
5.	Zarade po radnom tjednu (G/G)	VELJAČA	-	-2,3%	-3,0%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	5. OŽUJKA	217.000	227.000	216.000
7.	Indeks povjerenje - Sveučilište iz Mičigena P	OŽUJAK	61,0	59,7	62,8

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0928 na razinu od 1,0912, što predstavlja pad od 0,15% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Građani u Velikoj Britaniji su značajno povećali osobnu potrošnju tijekom veljače, nakon što su Covid19 restrikcije uklonjene, iako su očekivanja za mjesec koji slijede sumorna, zbog snažnog rasta inflacije.

Istraživanje koje su publicirale kompanija YouGov i konzultantska kuća Cebr je pokazalo da je mjera koja prati financije kućanstva u Velikoj Britaniji bila na najnižim razinama u posljednjih deset godina od kada se ova mjera prati, pod utjecajem rasta troškova života. Iz YouGov je konstatirano da kriza troškova života ima ozbiljan utjecaj na povjerenje potrošača. Ipak, kako se ističe, druge mjere daju određeni optimizam, te tako rezultati koji se odnose na vlasnike kuća bilježe rast četvrti mjesec zaredom, dok je mjera sigurnosti posla poboljšana nakon uzastopnog pada tijekom posljednja dva mjeseca.

Ministar financija Velike Britanije Sunak se suočava sa intenzivnim pritiscima lidera Konzervativne partije da poduzme akciju u ovomjesečnom proljetnom priopćenju, kako bi ublažio krizu troškova života, koja je dramatično pogoršana ruskom invazijom na Ukrajinu. Kada je upitan o utjecaju sankcija koje su uvedene Rusiji i njihovih posljedica za građane Velike Britanije, poslovni tajnik Kwarteng je poslanicima rekao da vjeruje da je javnost „spremna da izdrži teškoće“ u solidarnosti sa građanima Ukrajine. Naredna sjednica MPC BoE na kojoj bi moglo doći do promjene referentne kamatne stope se održava 17. ožujka. Sudionici tržišta novca trenutno očekuju da bi se do lipnja referentna kamatna stopa mogla povećati za više od 100 baznih bodova. Pomenuto implicira dva povećanja od 25 baznih bodova i ujedno povećanje od 50 baznih bodova tijekom naredna tri sastanka.

Rat u Ukrajini pojačava rizike za drugi skok inflacije u Velikoj Britaniji tijekom ove jeseni i ujedno pojačava rizike recesije, kako procjenjuje Resolution Foundation. Rast cijena mogao bi premašiti 8%, što je četiri puta više od cilja Banke Engleske, upozorila je grupa sa sjedištem u Londonu u objavljenom izvješću.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (M/M) JAN	0,1%	0,8%	-0,2%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) JAN	1,9%	2,3%	0,4%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G) JAN	3,1%	3,6%	1,3%
4.	Građevinski sektor (G/G) JAN	9,1%	9,9%	7,4%
5.	Uslužni sektor (M/M) JAN	0,2%	0,8%	-0,5%
6.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP) JAN	-12,600	-26,499	-12,354

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,82595 na razinu od 0,83703, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3230 na razinu od 1,3037.

JAPAN

Većina tržišnih sudionika je u iščekivanju sastanka MPC BoJ koji će se održati 18. ožujka. Prema nezvaničnim informacijama, BoJ bi mogla umanjiti ekonomsku procjenu na sastanku, kako je povećan broj zaraženih omikron sojem zadao veći udarac potrošnji nego što je očekivano. Očekuje se da bi BoJ mogla na sastanku upozoriti i na rast ekonomskih rizika zbog ukrajinske krize, koja prijeti da ugrozi potrošnju i korporativne profite kroz rastuće troškove energije. Nakon ekonomskog oporavka koji je zabilježen krajem prošle godine, čini se da je potrošnja smanjena jer su omikron soj i suzbijanje Covid19 utjecali na smanjenje kretanja i zadržavanje ljudi u kućama.

Guverner BoJ Kuroda je odbacio mogućnosti pooštavanja monetarne politike ili povlačenje stimulansa u mogućim situacijama snažnog rasta inflacije, koje bi mogle biti potaknute rastućim cijenama goriva, te je naglasio potrebu da se prvo sačeka da se plaće povećaju. Kriza u Ukrajini je utjecala da cijena nafte dostigne najvišu razinu u posljednjih 14 godina, čime su se povećale mogućnosti da će se stopa inflacije približiti ciljanoj razini BoJ od 2%, već narednog mjeseca. Kuroda je izjavio da BoJ nastoji postići umjerenu inflaciju, praćenu rastom plaća i korporativnih profita i da ukoliko cijene sirove nafte i roba potaknu snažan rast inflacije, a plaće ostanu i dalje niske, to bi se negativno odrazilo na prihode kućanstva i korporativne profite. Sporiji tempo ekonomskog rasta od očekivanog koji je zabilježen u IV tromjesečju je sugerirao da je oporavak Japana usporen sa pojavom novog soja omikron. GDP je u IV tromjesečju, prema finalnim podacima, povećan za 4,6% tromjesečno svedeno na godišnju razinu, ispod očekivanja (5,6%).

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Novčane zarade zaposlenih (G/G) SIJEČANJ	0,1%	0,9%	-0,4%
2.	Tekuća bilanca (u milijardama JPY) SIJEČANJ	-870,5	-1.188,7	-370,8
3.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY) SIJEČANJ	-1.890,4	1,604,3	-318,7
4.	Vodeći indeks (prelim.) SIJEČANJ	103,6	103,7	104,7
5.	Koicidirajući indeks (prelim.) SIJEČANJ	92,3	94,3	94,8
6.	Monetarni agregat M2 (G/G) VELJAČA	3,5%	3,6%	3,6%
7.	Monetarni agregat M3 (G/G) VELJAČA	3,1%	3,2%	3,3%
8.	GDP (Q/Q) final. IV tromjesečje	5,6%	4,6%	-2,8%
9.	Porudžbine strojnih alata (G/G) final. VELJAČA	-	31,6%	61,3%
10.	Indeks veleprodajnih cijena (G/G) VELJAČA	8,6%	9,3%	8,9%
11.	Potrošnja kućanstava (G/G) SIJEČANJ	3,4%	6,9%	-0,2%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 125,55 na razinu od 127,96. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 114,82 na razinu od 117,29.

NAFTA I ZLATO

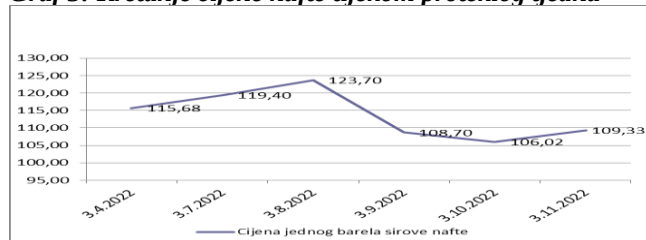
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 115,68 USD (105,86 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je bilježila veoma volatilna kretanja pod utjecajem rata u Ukrajini i pojačanih neizvjesnosti oko isporuke nafte. Početkom tjedna cijena je bila pod utjecajem očekivanja odluke SAD i Europe o uvođenju zabrane na uvoz nafte iz Rusije, dok su se smanjili izgledi za brzi povratak ponude nafte Irana. Sredinom tjedna SAD i Velika Britanija su donijele odluku da zabrane uvoz nafte i plina iz Rusije, što je utjecalo na to da se cijena tijekom trgovanja poveća do 130 dolara po barelu. Europa se suzdržala od zabrane uvoza nafte i plina iz Rusije. Moskva je na ove zabrane odgovorila tako što je najavila kontrolu izvoza ključnih dobara i sirovina “neprijateljskim” zemljama.

Kompanija Shell je objavila planove povlačenja iz ruske proizvodnje nafte i plina, dok je iz Unilevera priopćeno da će prestati da prodaju proizvode u Rusiji. Usprkos ovim najavama, već narednog dana, u srijedu, došlo je do oštrog pada cijene nafte, preko 12% dnevno, nakon što su UAE podržali povećanje obujma proizvodnje nafte zemalja članica OPEC-a. Pored toga, Iran je signalizirao da je spreman da proizvodi više nafte, ukoliko to bude potrebno, što je dodatno utjecalo na pad cijene nafte. Cijena nafte je imala tendenciju rasta u petak, iako je na tjednoj razini zabilježen pad cijene, jer investitori procjenjuju potencijalne napore zamjene isporuke nafte iz Rusije drugim izvorima nakon invazije Rusije na Ukrajinu. Cijena je tijekom trgovanja u petak povećana za 3,12% u odnosu na cijenu prethodnog dana, dok je na tjednoj razini zabilježen pad cijene od 5,49%.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 109,33 USD (100,19 EUR).

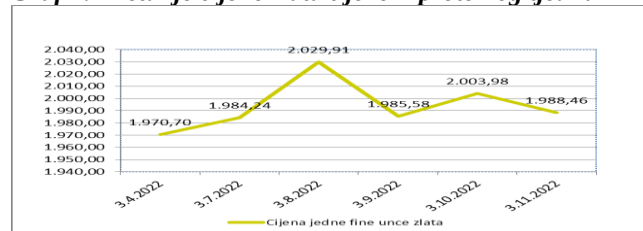
Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.970,70 USD (1.803,35 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je bila volatilna, uglavnom pod utjecajem neizvjesnosti na relaciji Rusija – Ukrajina i očekivanja u vezi s kretanjem inflacije i odgovora Fed-a i drugih globalnih središnjih banaka na snažan rast inflacije. Do sredine tjedna cijena zlata je uglavnom rasla kao rezultat pojačane averzije prema riziku koja je potaknuta rasprodajom dionica i rastom cijene nafte i ostalih dobara. LBMA je suspendirala svih šest ruskih rafinerija zlata i srebra sa svoje isporuke (Good Delivery List) prateći sankcije koje su SAD, Europska unija i Velika Britanija uvele toj zemlji. Snažan rast cijene zlata zabilježen je na zatvaranju tržišta u utorak, kada je tijekom trgovanja dostizala vrijednost do 2.070 USD po unci. Kao i nafta, cijena zlata je bila pod utjecajem odluke o zabrani uvoza plina i nafte iz Rusije, ali i izraženih neizvjesnosti oko rastuće inflacije i slabog ekonomskog rasta, što je pojačalo ulaganja u sigurne aktive. Već u srijedu cijena zlata je smanjena, te je zabilježen najveći dnevni pad u posljednjih sedam mjeseci pod utjecajem globalne rasprodaje dobara, nakon što je visoki zvaničnik Ukrajine izjavio da je njegova zemlja otvorena za razgovore sa Rusijom u vezi sa zahtjevom za neutralnošću ukoliko se dobiju sigurnosne garancije. Cijena zlata je tijekom trgovanja u petak imala blagu tendenciju pada jer investitori procjenjuju odluke Fed-a o eventualnom povećanju kamatnih stopa na sastanku koji se završava 16. ožujka, ali i eventualne ishode rata u Ukrajini. Trgovci se pripremaju za povećanje troškova pozajmljivanja na narednom sastanku za 25 baznih bodova. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.988,46 USD (1.822,27 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,90%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.